

SZÜLŐK FELKÉSZÍTÉSE A CSECSEMŐKERESZTSÉGRE

<https://tomkaferenc.hu/lelkipasztorkodas/szentsegek-es-felkeszites/szulok-felkeszítése-a-csecsemokeresztsegre/>

Bevezető beszélgetésről vö. *Tomka Ferenc: Szentségi lelkipasztorkodás*. 3. fejc/C pont az első beszélgetésről. És a 4. fejc.

A következő vázlat bemutat egy felkészítő beszélgetések modelljét. Milyen szempontokra kell ebben figyelemmel lennünk?

1. **Ami általában meg is valósul:** Át szeretnénk adni a hitről és a szentségről szóló alapvető ismereteket.

2. **Ami már sokszor elmarad:** Figyeljünk, hogy minden találkozás adjon indítást a tanult „ismeret” *életre váltására*: kapjanak konkrét, „élhető” feladatot. (A cél nem csak az ismeret: hanem az elindulás az evangélium szerinti életre) Ennek egyik eleme: hogy a 3-4. találkozótól kezdve gyakoroljuk közösen az Isten elé álló elcsendesülést, imádságot. – (Familiáris Consortio beszél arról, hogy a házasságra való felkészítés hasonlítson a katekumenátushoz. 66. pont).

3. **A találkozó, és az átadott „ismeret” akkor válik érdekessé a résztvevők számára, ha az ő kérdéseikre válaszol.** – Az összejövetel elején kérdéseket tegyünk fel, amelyekből megismerjük a résztvevőket, és (a találkozó témájáról függően) megtudhatjuk, milyen a kapcsolatuk Istennel, az imával, Jézussal, az egyházzal stb.¹

4. **A szentséget kérők sajátos élményben** (a születés csodálatában) élnek. Ez is olyan alapvető elem, amelynek helyet kell kapnia a beszélgetésben.

5. A legtöbb találkozásban törekedjünk utalni **a szentség titkára, liturgiájára** és még inkább a benne *vállalt kötelezettségeikre*, valamint az abból fakadó életre. Tegyük a szívükre: hogy bizonyára ők sem akarnak kereszttelteni csupán megszokásból, üres formaságból. Továbbá bizonyára nem szeretnék olyan ígéretet tenni a keresztségben, az oltár előtt, ami nem átgondolt ígéret. A keresztségi beszélgetés célja: hogy felfrissítse bennük, illetve megmagyarázza: mi a keresztség értelme, illetve milyen ígéreteket fognak tenni a keresztség során (hogy valóban átélten tudják kimondani ezeket a szentség kiszolgáltatás során).

6. **A beszélgetések célja, hogy az egyház közösségébe vezessenek.** Az élő Egyházat jelzik és jelenítik meg a „befogadó” házaspárok, akik a lelkipásztorral együtt részt vesznek a felkészítésben. Az ő szerepükről szoltunk a „befogadó csoport” témában. Minden témában mondják el tapasztalatukat!

Vázlatunkban a *Találkozás a keresztyénységgel* c. hittankönyvre építünk. Ajánljuk fel a résztvevőknek megvételre, otthoni olvasásra. Sokan örülnek, hogy van a kezükben egy felnőttnek szóló hittankönyv, amely továbbsegíti őket a hallottak feldolgozásában. Minden szentséget kérő és minden csoport más. A fenti szempontokat az alábbiakban a gyakorlat egy lehetséges modelljében alkalmazzuk.

A jelentkezőkkel való első személyes találkozás. Nagyon jelentős alkalom: Ekkor tudunk négy szemközt beszélgetni, és szeretettel meghívni őket. Elmondjuk:

1) **A keresztelési beszélgetés nem „kötelező”, hanem segítséget akar nyújtani nekik.** „Kértétek a keresztséget. Biztosan nem akartok semmit csupán üres formából tenni. (Adjuk át nekik a keresztségi ígéreteket, és olvassuk végig.) A keresztségben majd ezeket az ígéreteket kell tennetek. Szeretnénk segíteni, hogy szívetekből jövően igazat mondhattok.

2) **Töltsünk ki velük egy lapot**, amelyből megjegyezzük címüket, szentségi felkészültségük, hitük fokát.

3) **Beszéljük meg, ki lehet keresztszülő, mi a küldetése (CIC 872-874).** Sokszor választanak nem hívő, nem gyakorló rokont keresztszülőnek. Pedig neki is hitvallást kell tennie a keresztségben és ígéretet, hogy támogatja a szülőket a gyermek vallásos nevelésében. (Hoznia kell igazolást plébániájáról, hogy alkalmas keresztszülőnek. Törekedjünk mindent megtenni azért, hogy ne vegyünk ki hamis ígéretet a keresztszülőtől sem. Ha lehet, hívjuk meg, hogy vegyen részt az oktatáson, vagy ha távol lakik, tegyen legalább néhány lépést a hit útján: pl. menjen el szentmisére stb.)

4) **Szólni a keresztnévről.- egy szent nevének szerepe**

1. ISMERKEDÉS. AZ EMBER KERESI A VÉGTELT

a) **Beszélgetés:** A keresztségben nagy ünnepre készülünk: Ugye azért hozzák a kisbabát, hogy keresztény legyen, hogy Istenben újjászülessen?! Születésnap ez! A hitben való élet kezdete!

Az ismerkedés során beszéltesük őket. Kérdezzük meg: milyen élményeik, emlékeik vannak a hitről, milyen kapcsolatuk van Istennel.

b) **Tanítás:** Válaszaikra és a születés titkára építve fejtsük ki mai témánkat: – Lelke mélyén minden ember keresi a Teljeset, a Végtelent. A születés-, a csecsemő titkában is megjelenik a Csoda (Isten a csodálatos Rendező – jelenik meg a megszületett babában), és megjelennek a „Végtelen vágyak” is: a kérdés is: mi vár rád gyermekem? Mennyire szeretném, hogy megtaláld a Boldogságot, életed értelmét, a teljes biztonságot, a teljes szeretetet! Az ember lelke mélyén keresi a Végtelen Szeretetet, Igazságot, Biztonságot. Minden vallás lényege ez. Erre a keresésünkre kapunk választ sajátos módon a keresztségben. (vö. Találkozás 3. fej)²

Ha a jelentkezés alkalmával erről nem lett volna szó, beszéljünk a keresztnévről és (lehetőleg legalább) egy hívő keresztszülő választásáról, és annak szerepéről. (Ő is jöjjön el – ha lehet – a beszélgetésekre.) A résztvevők helyzetétől függően hívjuk őket szentmisére (ha nem rettennek meg) – s mindig legyen valaki a befogadó csoportból, aki együtt lesz velük első szentmiséiken – feloldva így félelmüket.

c) **Feladat.** Forduljanak szeretettel afelé, aki a legnehezebb a maguk számára. Csak ha a szeretet korlátait legyőzzük a szívünkben, akkor teljesedik ki emberségünk és nyílunk meg a Szeretet-Istenre.

2. ISTEN ÉS AZ IMÁDSÁG

a) **Beszélgetés:** Kérdezzük meg: hogy van a gyermek! Hogy telt hétvégéjük? (Válaszaikból sok fontosat megtudunk életükről, amelyre beszélgetésünket építhetjük.) Kérdezzünk rá az előző találkozó feladatára: hogyan sikerült a nehéz ember szeretete? – Azzal segítjük őket legjobban, ha mi magunk mondjuk el: hogyan próbáltunk egy „nehéz” embert szeretni. (A következő találkozásokon is a befogadó csoport tagjai minden témánál mondják el saját megtapasztalásaikat.)

b) **Tanítás:** Miért kérjük a keresztséget?

– Hatalmas, szent feladatot vállalnak a szülők a keresztségben: hogy ők vezetik el gyermeküket Isten szeretetére: a Végtelen Szeretet, Végtelen Biztonság Istenéhez.

Jobban meg kell ismernünk, kicsoda Isten. Hiszen a Belé vetett hitről tesznek ígéretet a keresztségben. Az önök ígéretére építve keresztelhetjük meg az értelemmel még nem bíró gyermeket. A szülők hite által juthat el majd ő is a hit döntésére. Ha a szülők életéből sugárzik a bizonyosság, hogy a Végtelen Szeretet jelenlétében él(nek), és rábízák gyermeküket meg önmagukat Istenre, *ezáltal* tanulja meg a gyermek kicsoda Isten.

– Ismételjük át, amit az előző találkozón az ember Végtelen-kereséséről megbeszéltünk. Erre építve beszéljünk az imádságról! – A kisbabás mama számára a szoptatás is jó alkalom az imádságra, Isten szeretetének, csodájának imádására – a gyermek neki ajánlására. (Az imáról vö. Találkozás 4. lecke végén „Olvasmány”)

c) **Feladat.** Próbáljatok naponta 10 perc csendet tartani Isten előtt. (egyenként is lehet, még jobb együtt). Adjatok hálát gyermeketekért, egymásért. Érezzétek át, hogy Ő átölel. (A szoptatás is alkalom lehet az imára!)

3. BIBLIA – KINYILATKOZTATÁS (ÖSSZEFOGLALJA: TALÁLKOZÁS 5., 11. FEJ)

a) **Beszélgetés:** Hogy sikerült a nehéz ember szeretete? – és az elcsendesülés, hálaadás?

Tartsunk most közösen 5-10 perc imádságos csendet (ha van templom-kápolna a közelben, oda is belátogathatunk). Merjünk bátran (a körülményektől függően) 5-10 perc csendet tartani! – A csend közben egy-egy gondolattal segítséget adhatunk, az előző két találkozón átbeszélték alapján:

Próbáljuk átélni, hogy a Végtelen Szeretet-Isten jelenlétében vagyunk.

b) **Tanítás:** Minden nép kereste a találkozást Istennel, aki létének, biztonságának alapja. Az Ószövetség népe abban a bizonyosságban élt, hogy Isten szól hozzájuk. Várták a Messiást.

Mindnyájan keressük a Végtelent. És a Végtelen Szeretet válaszolt! A Szentírás az Ő válasza kérdéseinkre.

Az Ószövetség fejlődött az Újszövetség felé. – Jézus tanításának nagy újdonságai: hogy Isten Atyánk. Isten szeretetére azzal válaszolhatunk, hogy – amint Ő – szeretjük embertársainkat. Minden nap vétünk ez ellen. De a Szentírás folytonos újrakezdésre hív.

Gyakorlat: Vegyük kézbe a Szentírást, lapozzunk bele. Olvassuk el együtt: „Isten a Szeretet. Aki szereti Istent, szeresse felebarátját!” 1 Jn 3,16-24 ; 4,7-21. (Ha lehet, ajánljuk megvételre az Újszövetséget.)

c) **Feladat:** Gyakoroljuk továbbra is az elcsendesülést. Olvassák otthon a napi imában a most megismert bibliai részeket, és kérdezzék meg magukat: ezt az embert is szereti Isten, őt is, aki most megbántott? Akkor nekem is meg kell próbálnom szeretni őt. Legyen ez is a közös feladatunk.

4. HISZEK JÉZUS KRISZTUSBAN (Találkozás 12/1. f.)

a) **Beszélgetés:** Sikerült-e a csendes ima? Sikerült szeretetet adni akkor is, ha nehéz volt?

Ez a két kérdés, (a fő parancs két kérdése), keresők esetében a felkészítés visszatérő kérdése; a legfőbb „nevelési cél”, amelyet el kell érünk.- A találkozások elején próbáljunk meg imádságra segítő elcsendesülést tartani.

b) **Tanítás:** A gyermeket Jézus nevében kereszteljük meg. Jézus közösségébe vezetjük be. A szülők hitvallást tesznek: *hiszek Jézus Krisztusban*. Kérdezzük meg: mit jelent nekik Jézus!

Válaszaikra alapozva folytassuk: Kétezer éve élt történeti személy, de sokkal több. Emberré testesült Isten. El lehet ezt hinni hogy Isten emberré legyen? – Mit jelent, hogy ő a kereszten függ?

– Van-e olyan helyzet, amelyben nektek nehéz szeretniük házastársukat? (Figyeljük meg, mit válaszolnak!)

– Jézus tanítása az egyik legnagyobb bizonyíték. Benne minden kérdésünkre választ kapunk: Egyetlen vallás sem meri tanítani, hogy Isten Atyánk, annyira szeret bennünket, hogy emberré lesz és meghal értünk. És minket is meghív, hogy próbáljuk így szeretni embertársainkat.

c) **Feladat:** Jézus „elhagyta” a mennyet értünk. Próbáljuk a héten mi is elveszíteni saját elképzeléseinket, ha a házastársunknak ezzel tudunk örömet szerezni.

Hívjuk meg őket szentmisére. Sok mindent talán nem értenek, de biztosan minden misén kapnak egy ajándékot (egy szent gondolatot Isten Igéjéből). – A befogadó csoport egy tagja legyen velük a szentmisén.

Meghívni *gyónásra*: azokat, akik erre meghívhatók. Atyákhoz küldeni őket.

5. HISZEK A MEGVÁLTÓBAN (TALÁLKOZÁS 12/2. F.)

a) **Beszélgetés:** Voltak-e szentmisén? Sikerült házastársukat szeretni, vágyát teljesíteni a maguk akaratáról is lemondva?

b) **Tanítás:** Nézzünk a Feszületre! Mit jelent a maguk számára? Meghalt értünk. Ő a Megváltó.

Minden bűnünket, fájdalmunkat, kudarcunkat magába vette. A végtelen Tiszta Isten szenved gyermekei nyomora miatt. Ez feszíti az Isten-Jézust keresztre. A kereszt a legérthetlenebb titoknak látszik. De az ember legérthetlenebb titkaira, (legmarcangolóbb?) állandóan visszatérő kérdéseire ad választ: a fájdalomra, a bűnre, a halálra. – A keresztyén minden fájdalomban, szakadásban Őt ismerheti föl.

A szentmise: Jézus keresztségének és feltámadásának titkát ünnepeljük. A Megváltó Isten-Jézus jelen van a világban. De hihetetlen módon megjelenik a szentmisében. Az ember éhezik Istenre. Jézus a kenyér jelképét választja: ezzel jelzi, hogy Isten titkával, önmagával akar etetni bennünket. Hihetetlen. De semmire nem vágyunk jobban, mint hogy Istennel táplálkozzunk.- És találkozunk a keresztyén közösséggel is!

Gyakorlat: Menjünk be a templomba. Nézzük meg az Örökmécsest. Imádjuk az Oltáriszentséget. Utána gyakoroljuk, hogyan kell térdet hajtani.

c) **Feladat.** Nézzen(ek) naponta a feszületre! Ott vagyok benne. És minden fájdalmammal, meg nem értettségemmel ott vannak, Benne. De Ő a Föltámadott. Jöjjenek így a szentmisére: Jézus táplálni akar Igéjével, és saját magával.

Ezt gyakorolják: Próbáljanak a héten minden keresztsben a Föltámadottra gondolni. Mondják neki: Köszönöm Jézus, hogy megváltottad ezt a fájdalmamat is. Új szeretettel nézzenek a katolikus templomra: Jézus titokzatosan itt van, hogy jelezze: Velünk maradt. Így jöjjenek a szentmisére.

Keresztnév: Sikerült kiválasztani? Miért ő lesz? – Keresztszülő?

6. A SZENTHÁROMSÁG – ÉS A KÖLCSÖNÖS SZERETET (TALÁLKOZÁS 16. F.)

a) **Bevezető** – *csendes ima és beszélgetés*, mint a korábbiakban

b) **Tanítás:** A Szentháromság: Isten egy, három személyben. A Szentháromság nevében vetünk keresztet; és kereszteljük meg a gyermeket. A Szeretet-közösség ősmintája Ő. Ki tudja ezt jobban megérteni, mint egy kismama?! Minap még egy volt babájával és mégis kettő. És ma is úgy érzi, hogy egy szeretne lenni gyermekével. Pedig ketten vannak. Ki tudja ezt jobban megérteni, mint az egymást szerető pár: ketten vannak, de sokszor azt érzik, hogy egyek. Az egység és háromság titka, az embernek is titka. A Szentháromságból származik.

Szívünk legtitokzatosabb vágya, hogy egy szeretnénk lenni, és legnagyobb fájdalmunk, amikor nem vagyunk egyek.

Ez is Jézus tanításának egy nagy újdonsága. A szív legtitokzatosabb kérdéseit válaszolja meg Ő. – Azt mondja nekünk: Legyünk egyek a szeretetben. Ez a Földön a legnagyobb öröm, de gyakran csak a lemondás, a kereszt által tud megvalósulni.

c) **Feladat:** Az esti elcsendesülésben adjanak hálát, hogy a Szentháromság Isten szeretet-közösségre teremtett minket. A gyermek a szülők szeretet-közösségében tud jól fejlődni, és az egyenlenség, feszültség okozza a legnagyobb sebet benne. Miben egyek, és milyen visszatérő kérdéseik vannak, ahol nem sikerül? Hogyan tudnák jobban ápolni a szeretet-egységét maguk között ezekben a helyzetekben?!

7. A SZENTSÉGEK – A KERESZTSÉG (Találkozás 37-37.f.)

a) **Bevezető** *csendes ima* – lélekben a Feszület előtt (Tegyünk középre egy feszületet!)

Az előző órák összefoglalása. *Beszélgetés:* mit tudnak a szentségekről.

b) **Tanítás:** Mik a szentségek? Minden népünnepélyes formákat keres az élet nagy fordulói, mint a születés, halál, esküvő, bűnből felkelés stb.

Jézus mellénk áll az élet e fordulói: a születéskor, házasságkötéskor, a bűnünkben és a betegségben stb. – Ő rendel jeleket is, amelyek jelzik hitünket: pl. a keresztségben a vízbe merítés jelzi a megtisztulást, megújulást: még inkább az újjászületést Jézusban.

Hisszük, hogy az imában Isten meghallgat minket. A szentségek is egyfajta imádságok, ezekben hittal kérjük Istent. A keresztségben, a vízzel leöntés (bemerítés) jele által kérjük: újítsa meg, hogy támadjunk új isteni életre Vele. Ha hiszel Benne, föltámad benned is. A keresztségben a vízbemerítés ezt jelzi: meghalunk Vele, és föltámadunk. És ez egész életünk folyamata. Miután megkereszteljük gyermekeket, *erre kell őt megtanítanotok.*

Olvaszuk fel a keresztség szertartásából a bűnnek való ellentmondás szavait:

A keresztség szertartásában szerepel: A szülők ellene mondanak a bűnnek, a rossznak, az önzésnek. – A keresztyénység tudja, hogy élnek bennünk rosszra való hajlamok; amelyek újra és újra előjönnek. A szülők a keresztségben vállalják, hogy Jézus erejében minden nap új életet kezdenek, és *erre fogják nevelni gyermeküket.*

c) Sokszor mardos bennünket: hogy hibázunk; bűnt követtünk el. (vagy: a hibánk, a bűnünk.) Nem tudom letenni! Ismerik ezt az érzést? – **Feladat:** Minden gyengeséget bízunk e héten Jézusra. És az Ő erejéből kezdjük új életet. (A befogadó csoport beszéljen konkrétan erről, mit is jelent az életükben, ez az „odaadom, Jézusnak, rábízom”.)

8. AZ EGYHÁZ (Találkozás 25.f.)

a) **Ismétlés.** *Csendes ima. Beszélgetés:* Hogy sikerült újat kezdeniük?

Új téma: Mi jót tudnak az egyházról, és mi a nehéz benne?

b) **Tanítás:** A keresztségben a szülők vallják: „Hiszek Jézus Krisztusban, hiszek az egyházban.” *Megígérik, hogy az egyház tagjaként nevelik gyermeküket.* A keresztség elején a pap és a szülők mellett a plébánia néhány tagja is keresztet rajzol a gyermek homlokára: Jelzik, hogy a plébániai (egyházi) közösség fogadja be a gyermeket.

Mi az egyház? – Jézus tanítványaira bízta isteni üzenetét. Az apostolok el is kezdték vinni a világba Jézus tanítását. Isten Atyai szeretet, emberszeretet, egység, újrakezdése.

Az egyház emberekből áll: korról korra belefészkelte magát a bűn is. Erről sokat hallhatunk. Igaz is, meg nagyítják is. Amiről kevesebb szó esik: az egyház minden korban újjászületett. Támadtak emberek, akik az evangélium hívását követték, és új életet kezdtek. Ma is van az egyházban megújulás. Mi is ennek a megújulásnak vágyában vagyunk keresztények. A befogadó csoport tegyen tanúságot egyház szeretetéről!

Miért is akarjuk az egyháztól kérni a keresztséget? Gyermeinket Jézus egyházának tagjává akarjuk tenni. Ha élő a kapcsolatunk az Egyházzal, sok ajándékot kapunk:

c) **Feladat:** Gondoljanak úgy az Egyházra: ennek tagjává teszem gyermekemet, ennek tagja akarok lenni. Vannak benne emberi tulajdonságok (mint mindnyájunkban) – de Jézus arra hívott minket, hogy az Ő szeretetéről tegyünk tanúságot

Így imádkozzanak a héten, így jöjjenek szentmisére!

9. KÜLDETÉS (GYERTYA – FEHÉR RUHA)

a) **Ima. Beszélgetés:** Ismétlésről. Új témáról: Közelebb került szívükhöz az egyház?

b) A keresztség során a gyermekre fehér ruhát „terítünk”, az édesanya égő gyertyát kap kezébe. Jelek ezek: A gyenge ember Jézus új ruhájába öltözik. Jézus tüzének, szeretetének hordozója lesz. Nem saját erejéből: hisz gyengék vagyunk. De minden nap Jézus új erejéből.

A keresztség végén megkenjük a homlokát krizmával: A prófétákat, küldötteket kenték fel régen. A felkenés is egy ima: kérjük Isten Lelkét, legyen ez a gyermek Isten szeretetének követe. És mi vállaljuk, hogy erre neveljük őt.

Gyakorlat: Együtt megleljük a keresztelek helyét, megbeszéljük a körülményeket.

c) **Feladat:** Lakó- vagy tágabb családi környezetükben – hogy tudnak a Szeretet követei lenni?!

10. A KERESZTÉNY NEVELÉS

a) **Ima. Ismétlés.** Sikert a szeretet követeként élni?

b) **Tanítás:** A szülő a keresztségben ígéretet tesz, hogy keresztény módon neveli gyermekét. A keresztszülő pedig megígéri, hogy támogatni fogja őt. Mik a keresztény nevelés alapjai?

– Együtt az Egyházzal: Szentmise, liturgikus év, közösség.

– A szülők példája: Imádság. Egymás szeretete. Semmi nem építi úgy a gyermeket, mint a szülők közti szeretet, és semmi nem rombolja úgy, mint a köztük levő feszültségek. *(A szeretet több mint az én igazságom, az egység több mint az én okosságom!)*

Lehetőleg egy szülő – mama – mondja el:

Rendszeres beszélgetés egymással: nevelési elvek egyeztetése. Ha nem sikerül megértetni a másikkal az én elképzelésemet, az egységünk által még mindig kap a gyerek, a viszály által azonban biztosan sérül. (Legalább 1-2 hetente biztosítsanak egy beszélgetős estét!)

„Igenre – nemre” nevelés. Saját érettségünk alapja is, hogy tudok lelkiismeretem szavára igent, nemet mondani. (Pl. reggel kiugrok az ágyból; este hagyok időt imádságra). Ma egy téves elképzelést hirdetnek: a gyermeknek mindent meg kell engedni. Így nőnek fel a nevelhetetlen gyermekek. A gyermeket arra kell megtanítanunk, amit magunk is folyton tanulunk: igent mondani a jóra. Végtelen szeretettel kell nevelni; megfelelő időben határozott *nemet* kell mondani egyes követeléseire. (Elolvasásra ajánljuk: J. Dobson: Az akaratos gyerekek!)

c) **Feladat:** A nevelés alapja az egység a szülők között. Keressenek alkalmat, hogy legalább 1-2 hetente beszélgessenek egymással, jussanak közös megegyezésre (úgy hogy készek saját elképzelésükön alakítani!), ha valamit másként látnak. „Aki szeretetből elveszti életét (az egységért), az megtalálja azt!”

¹ Az Olasz Püspöki Kar irányelve is így fogalmaz, ő a jegyesekre vonatkoztatva: „A jegyeseknek először is szükségük van arra, hogy élményeiket valaki meghallgassa. Élményeik elmondása nélkül nehezen indul el bennük az elmélkedés, a megélt esemény jelentőségéről.” (Jövönk a család. A jegyeség 195.)

² Tomka Ferenc: Találkozás a kereszténységgel. (= Találkozás) A következőkben e könyv fejezeteire hivatkozunk.